

بررسی پتانسیل های صادراتی ایران به کشور امارات متحده عربی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

معاونت بررسی های اقتصادی

اردیبهشت ماه ۱۳۹۶

فهرست مطالب

- ۱- معرفی کشور امارات
- ۲- مروری بر شاخص های اقتصادی ایران و امارات
- ۳- روابط تجاری ایران و امارات
- ۴- سوابق صادراتی ایران به امارات
- ۵- نیازهای وارداتی امارات
- ۶- شاخص مزیت نسبی آشکار شده
- ۷- توصیه ها و موارد قابل بررسی

معرفی کشور امارات

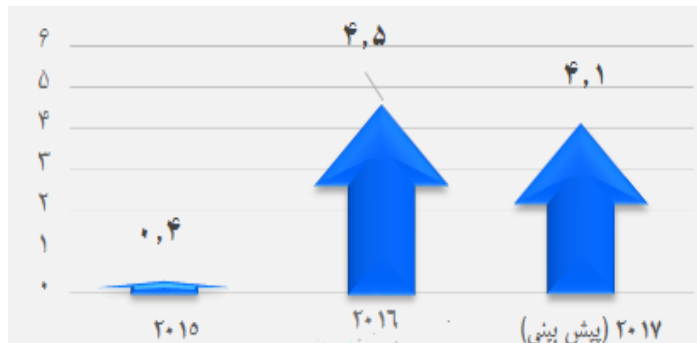
- امارات متحده عربی، کشوری در جنوب غربی قاره آسیا، از جنوب با قطر و عربستان سعودی، از شرق با عمان و از شمال با خلیج فارس همسایه است.
- از سال ۱۹۹۴ عضو موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت و از سال ۱۹۹۶ به عضویت سازمان تجارت جهانی درآمده است.
- در سال ۲۰۱۶، حدود ۱.۴ درصد از ارزش واردات جهان متعلق به کشور امارات بوده است.
- تعداد کالاهای وارداتی امارات در سال ۲۰۱۵، ۵۲۷۸ قلم کالا با کد تعرفه شش رقمی بوده است (تنوع بالای کالاهای وارداتی امارات)
- صندوق بین المللی پول رشد ۵.۲ درصدی برای حجم واردات کالایی امارات در سال ۲۰۱۷ پیش بینی کرده است (بیش از متوسط رشد حجم واردات جهان)

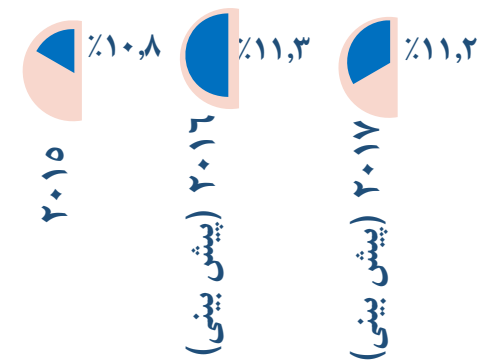
شاخص های عمده اقتصادی ایران

کل جمعیت ایران در سال ۲۰۱۵: ۷۹,۱۰۹,۲۷۲ نفر
سهم جمعیت ۶۴-۱۵ ساله (درصد از کل): ۷۱,۳ درصد

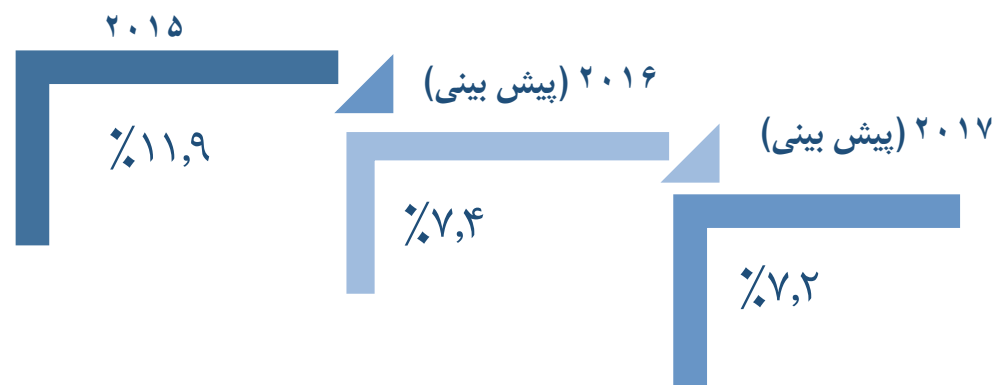
نرخ رشد واقعی اقتصاد (درصد)

نرخ بیکاری

نرخ تورم

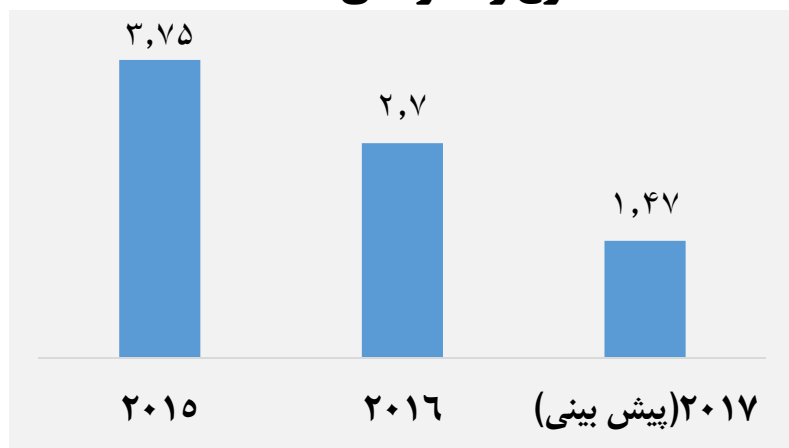

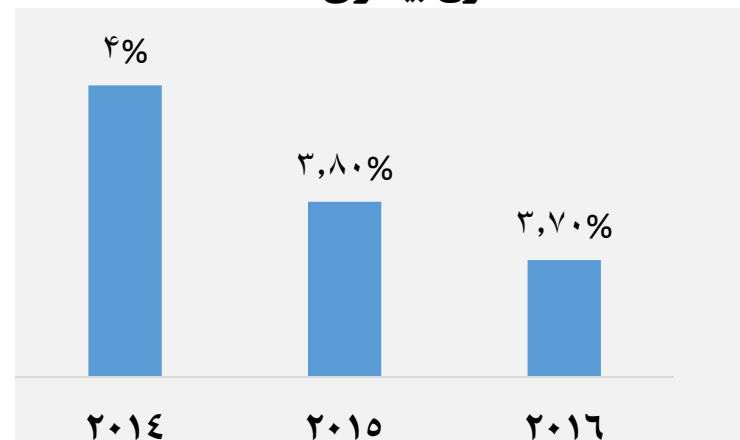
شاخص های عمده اقتصادی امارات

کل جمعیت امارات در سال ۲۰۱۵: ۹,۱۵۷,۰۰۰ نفر
سهم جمعیت ۶۴-۱۵ ساله (درصد از کل): ۸۴,۹ درصد

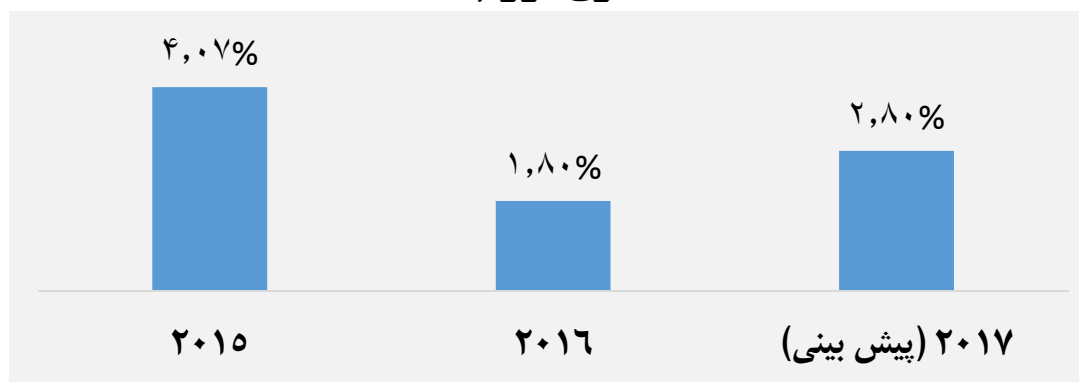
نرخ رشد واقعی اقتصاد

نرخ بیکاری

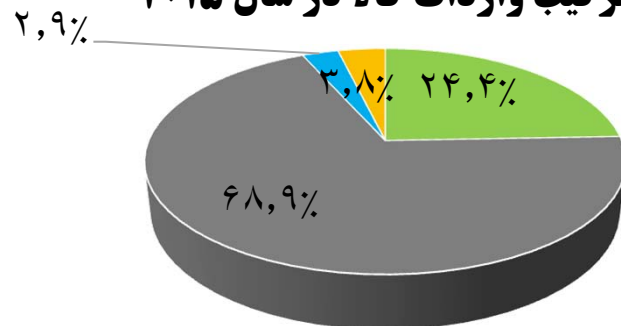
نرخ تورم

شاخص های عمده اقتصادی ایران

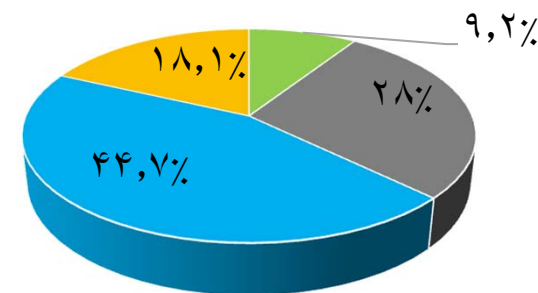
ترکیب واردات کالا در سال ۲۰۱۵

سایر ■ سوخت ها و محصولات معدنی ■ کالای صنعتی ■ کالای کشاورزی

مجموع واردات کالایی: ۴۲,۵ میلیارد دلار

ترکیب صادرات کالا در سال ۲۰۱۵

سایر ■ سوخت ها و محصولات معدنی ■ کالای صنعتی ■ کالای کشاورزی

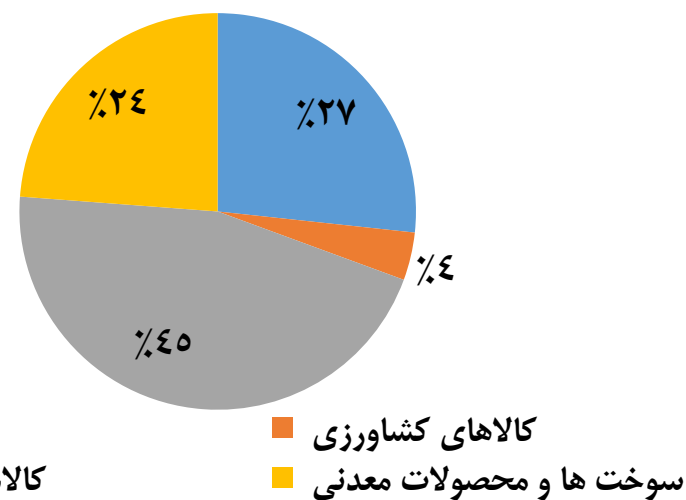
مجموع صادرات کالایی: ۶۳ میلیارد دلار

۲۶,۶	کل محصولات	میانگین ساده تعرفه (۲۰۱۱)
۳۰,۴	محصولات کشاورزی	
۲۶,۱	محصولات صنعتی	
۱۴,۸	کل محصولات	میانگین موزون تعرفه (۲۰۱۰)
۱۴,۷	محصولات کشاورزی	
۱۴,۹	محصولات صنعتی	

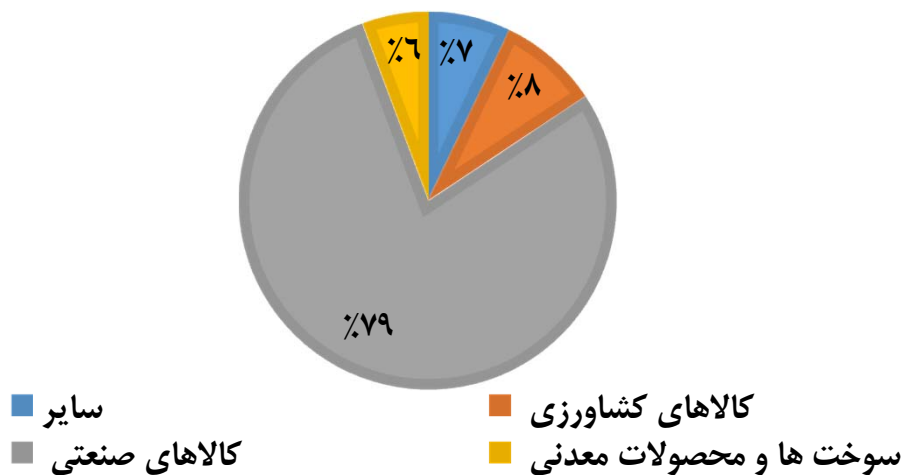
شاخص های عمده اقتصادی امارات

ترکیب صادرات کالا در سال ۲۰۱۵

مجموع صادرات کالایی: ۲۷۱ میلیارد دلار

ترکیب واردات کالا در سال ۲۰۱۵

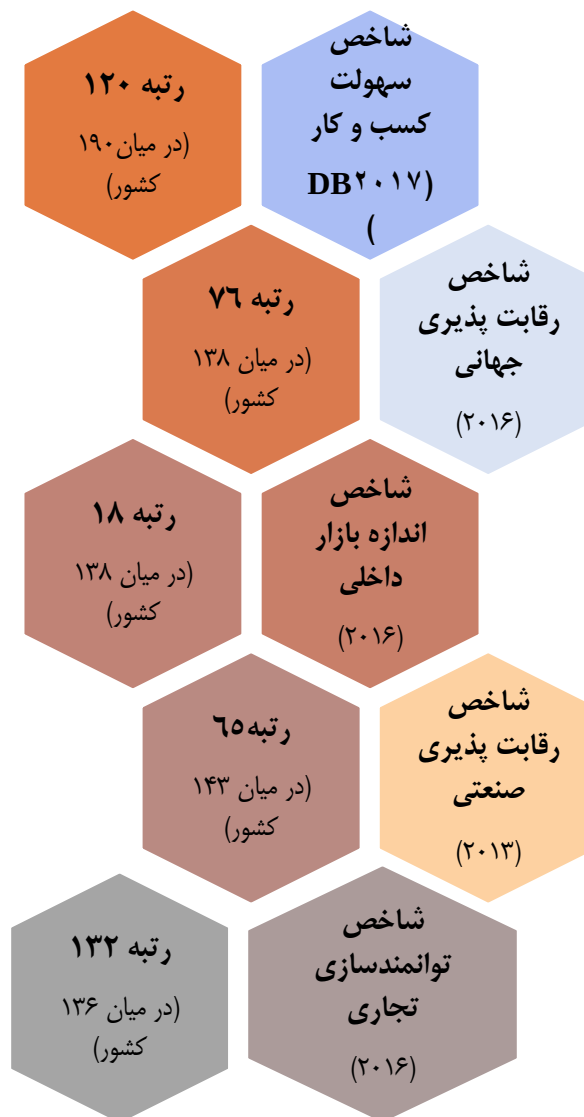
مجموع واردات کالایی: ۲۳۰ میلیارد دلار

۴,۷	کل محصولات	میانگین ساده تعرفه (۲۰۱۵)
۵,۴	محصولات کشاورزی	
۴,۶	محصولات صنعتی	
۳,۹	کل محصولات	میانگین موزون تعرفه (۲۰۱۴)
۱۴,۷	محصولات کشاورزی	
۳,۱	محصولات صنعتی	

شاخص های عمده اقتصادی ایران

جایگاه ایران در شاخص های منتخب جهانی

شاخص های عمده اقتصادی امارات

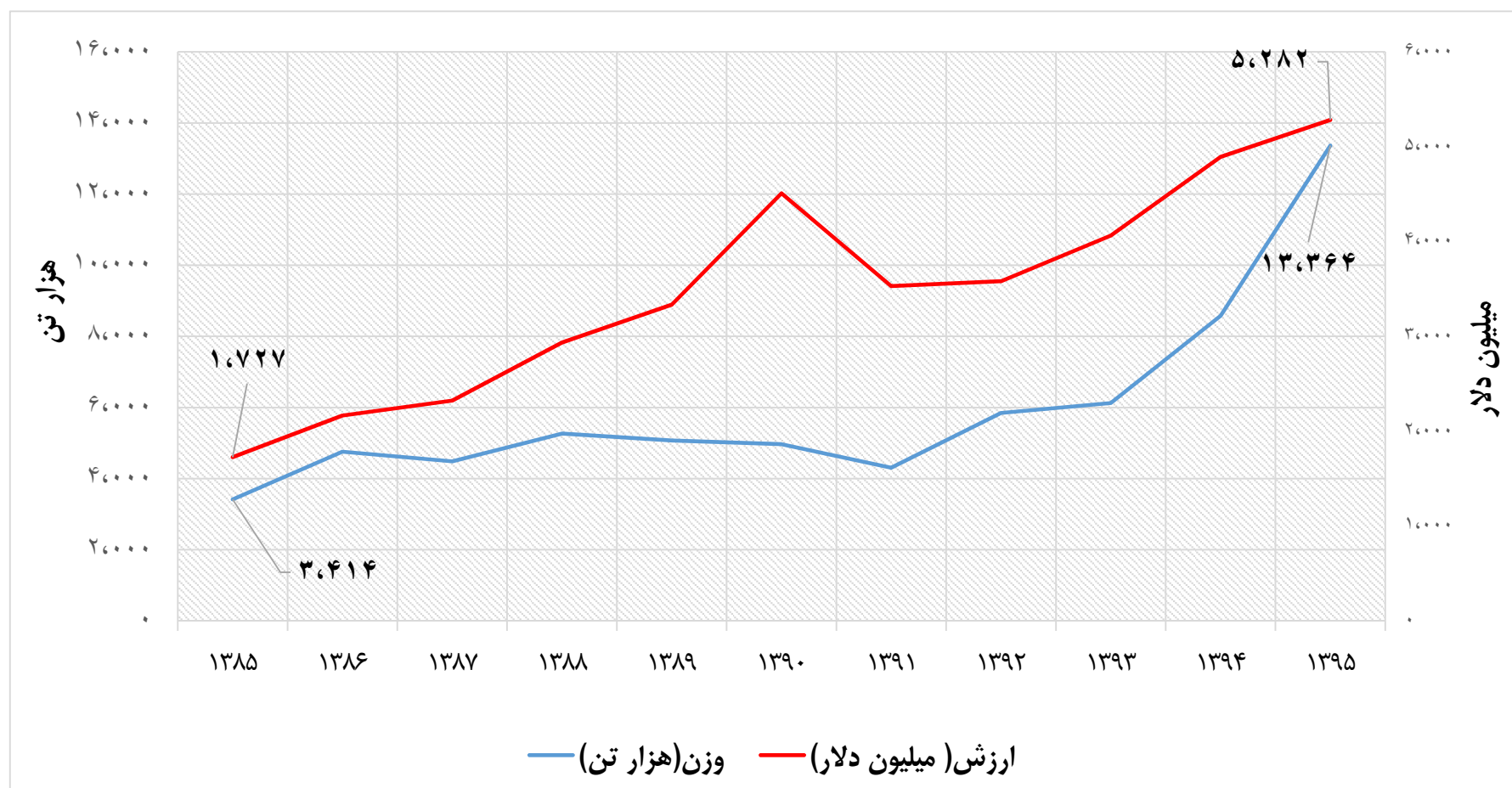
جایگاه امارات در شاخص های منتخب جهانی

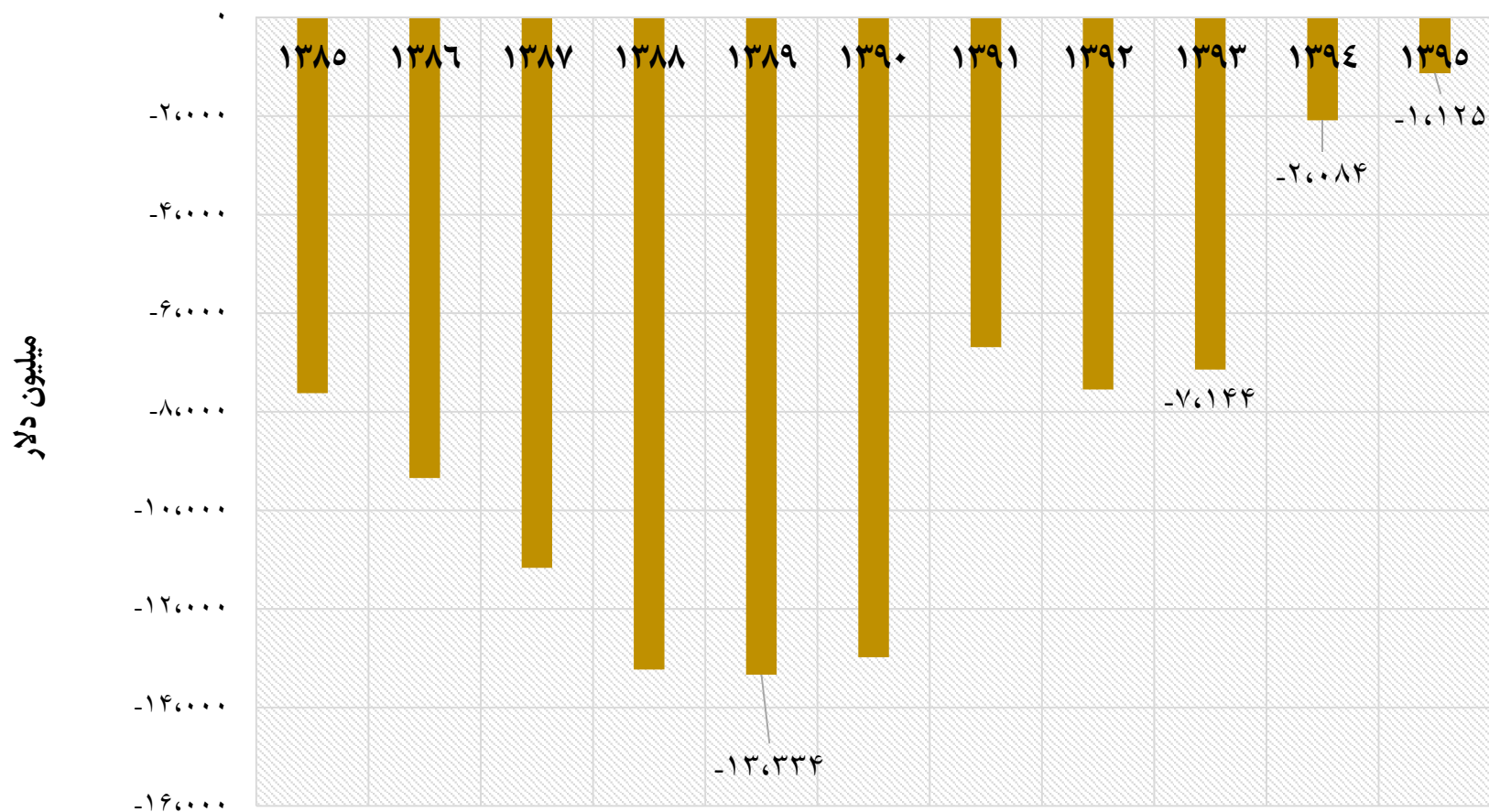
روابط تجاری ایران و امارات - صادرات کالایی

روند ارزشی و مقداری صادرات کالایی غیرنفتی (بدون احتساب میعانات گازی) ایران به امارات

روابط تجاری ایران و امارات - تراز تجاری

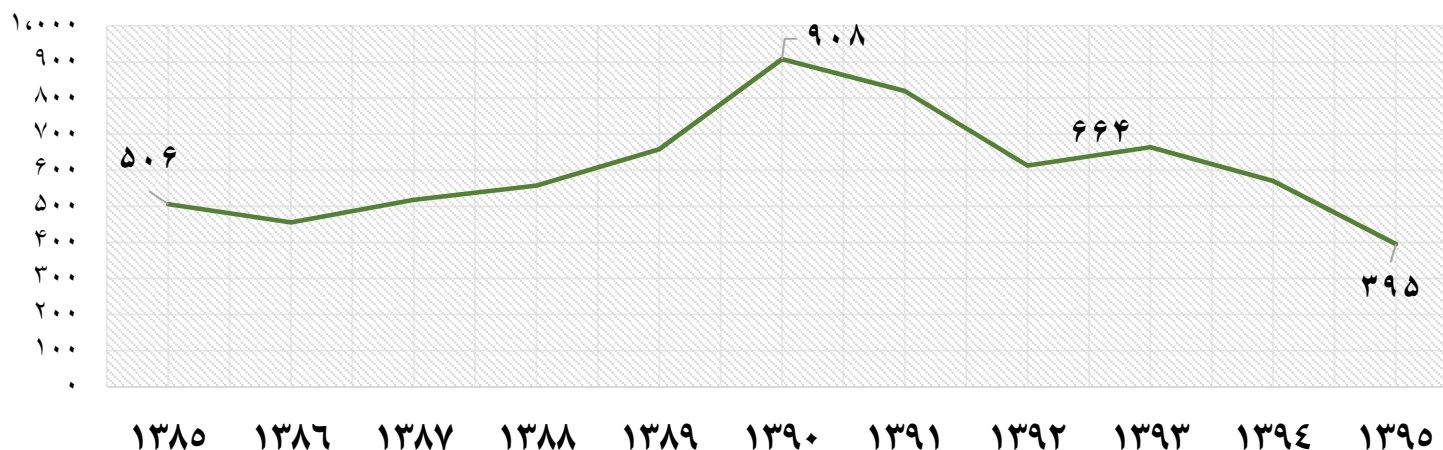
تراز تجاری کالایی غیرنفتی (بدون احتساب میعانات گازی) ایران و کشور امارات

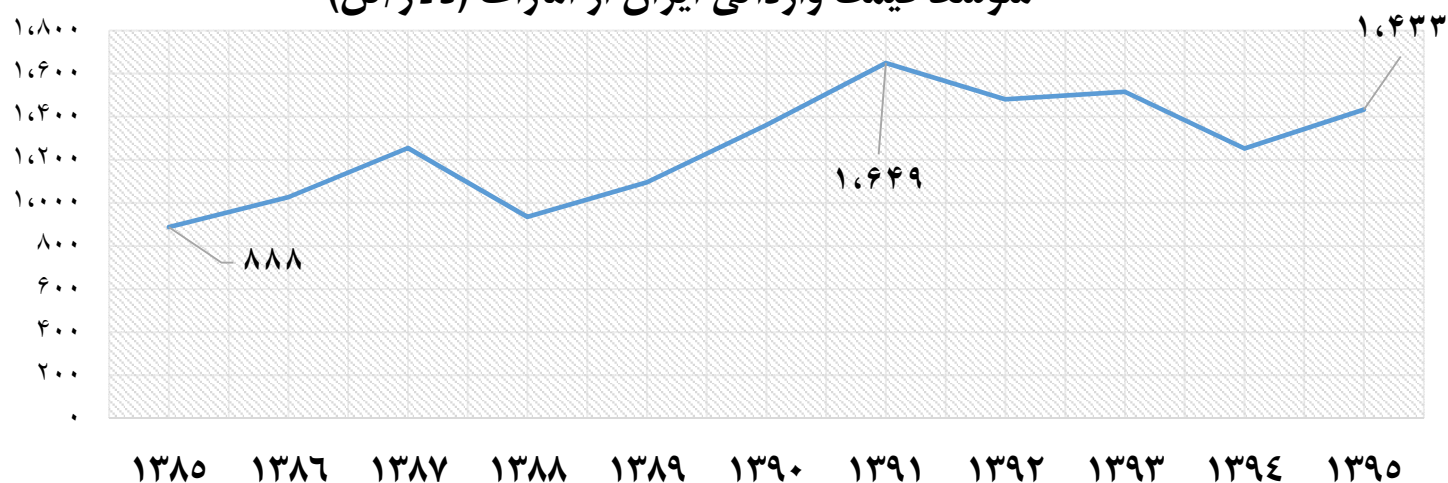

روابط تجاری ایران و امارات - متوسط قیمت

متوسط قیمت صادراتی ایران به امارات (دلار/تن)

متوسط قیمت وارداتی ایران از امارات (دلار/تن)

سوابق صادراتی ایران به امارات

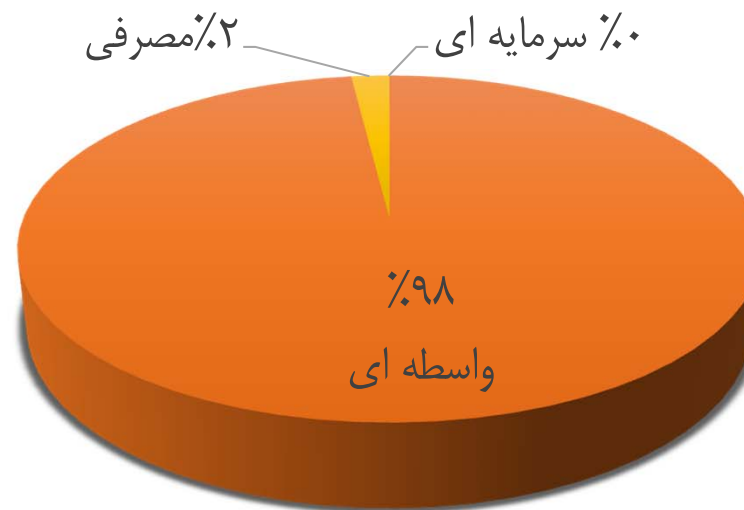
اقلام صادراتی غیرنفتی ایران به امارات

- از ۸۹۰ قلم کالای صادراتی ایران به امارات در سال ۱۳۹۴، ۱۴ قلم از کالاهای صادراتی ایران به امارات به ارزش ۳۹۱۰ میلیون دلار و به میزان ۵۷۳۲ هزار تن، حدوداً ۸۰ درصد ارزش صادرات ایران به این کشور را تشکیل می دهند.
- تعداد ۱۳۹ قلم کالا در صادرات ایران به امارات وجود دارد که طی همه سالها در بازه زمانی (۱۳۹۰-۹۴)، صادر شده‌اند اما روند مقداری صادرات آن ها نزولی بوده است.
- تعداد کالاهایی که هر پنج سال در بازه زمانی (۱۳۹۰-۹۴) صادر شده و روند مقداری صادرات آن ها صعودی بوده است، ۱۶۹ قلم است که مقدار صادرات ۲۲ قلم کالا طی این سال ها بیش از ۱۰۰ درصد افزایش یافته است.
- تعداد ۱۶۱ قلم کالا با کد تعرفه هشت رقمی در سال ۱۳۹۴ برای اولین بار از ایران به کشور امارات صادر شده‌است این اقلام ۳۶ درصد از ارزش صادرات ایران به امارات را در سال ۱۳۹۴ پوشش داده‌اند.

سوابق صادراتی ایران به امارات

طبقه‌بندی کالاهای عمده صادراتی ایران به امارات بر حسب نوع کاربرد کالاها
(واسطه ای ، مصرفی و سرمایه ای) در سال ۱۳۹۴

■ سرمایه ای ■ مصرفی ■ واسطه ای

سوابق صادراتی ایران به امارات

اقلام عمده صادرات غیر نفتی ایران به امارات در سال ۱۳۹۵

گروه کالایی	تعرفه	شرح تعرفه	وزن(هزار تن)	ارزش(میلیون دلار)
محصولات شیمیایی آلی	۲۹۰۲۹۰۰۰	سایر هیدروکربورهای حلقوی	۵۴۸,۳۹	۳۱۸,۲۴
	۲۹۳۲۱۲۰۰	فورآلدئید(فورفورآل)	۳۲۹,۷۸	۸۷,۹۶
	۲۹۰۱۲۹۰۰	سایر هیدروکربورهای غیر حلقوی اشیاع نشده	۱۶۳,۱۷	۷۳,۳۵
محصولات نباتی	۰۸۰۲۵۱۰۰	پسته ها (درون غلاف سخت)	۱۰,۴۹	۹۳,۳۰
	۰۹۱۰۲۰۳۰	زعفران خرد نشده و ساییده نشده در بسته بندی ۱۰-۳۰ گرم	۰,۰۳	۴۲,۹۶
	۰۹۱۰۲۰۹۰	سایر (زعفران در بسته بندی آماده برای خرده فروشی)	۰,۰۳	۳۸,۱۹
محصولات معدنی غیر نفتی	۲۷۰۷۵۰۰۰	سایر مخلوط های هیدرو کربورهای بودار(Aromatic)	۳۶۸,۶۹	۱۴۳,۱۴
	۲۷۱۳۲۰۰۰	قیر نفت	۶۶۰,۷۹	۱۲۴,۶۶
	۲۵۲۰۱۰۰۰	سنگ گچ ، انیدریت	۱,۰۹۷,۲۳	۱۳,۱۳
چدن، آهن و فولاد	۷۲۰۸۲۵۰۰	محصولات تخت نورد شده از آهن یا فولاد(به ضخامت ۴,۷۵ میلیمتر یا بیشتر)	۳۳۵,۵۸	۱۷۹,۷۰
	۷۲۰۷۱۱۹۰	سایر محصولات نیمه تمام از آهن یا از فولادهای غیرمزوج با سطح مقطع عرضی مربع یا مستطیل	۲۲۷,۵۱	۶۷,۴۱
	۷۲۰۷۱۹۰۰	سایر محصولات نیمه تمام از آهن یا از فولادهای غیرمزوج دارای کمتر از ۲۵ درصد وزنی کربن	۱۲۵,۴۶	۳۵,۱۳
مس و مصنوعات مسی	۷۴۰۳۱۱۰۰	کاتد و قطعات کاتد	۲۰,۹۵	۱۰۱,۶۳
	۷۴۱۱۱۰۹۰	سایر لوله های مسی از مس تصفیه شده	۰,۱۲	۰,۹۹
	۷۴۰۳۱۹۰۰	سایر مس تصفیه شده	۰,۱۵	۰,۷۳
محصولات صنایع غذایی و آشامیدنی	۱۹۰۱۱۰۰۰	فرآورده ها برای تغذیه کودکان که برای خرده فروشی بسته بندی شده باشد	۱,۱۷	۷,۰۰
	۲۰۰۲۹۰۱۰	رب گوجه فرنگی	۵,۲۲	۵,۴۸
	۱۵۰۲۹۰۹۰	سایر چربی های حیوانات از خانواده گاو ، گوسفند یا بز	۰,۳۵	۱,۲۳
مواد و مصنوعات پلاستیکی	۳۹۰۷۶۰۱۰	گرید نساجی	۱۹,۷۴	۱۷,۸۶
	۳۹۰۱۱۰۳۹	سایر گرید فیلم	۲,۱۰	۲,۳۸
	۳۹۱۹۱۰۹۰	سایر صفحه، ورق، نوار (به صورت رول با پهنایی که از ۲۰ سانتیمتر بیشتر نباشد)	۰,۴۷	۱,۱۷

نیازهای وارداتی امارات

- شناسایی کالاهای عمده وارداتی امارات که از میان ۵۰ قلم عمده کالاهای وارداتی این کشور (از لحاظ سهم ارزشی در هر سال) طی سال های ۲۰۱۳-۲۰۱۵ بر اساس کد تعرفه چهار رقمی انتخاب شده که بیش از ۶۰ درصد ارزش واردات این کشور را در این سه سال تشکیل داده اند.

۱- شناسایی کالاهای وارداتی امارات که ایران به طور کلی صادراتی در آن نداشته است (ردیف تعرفه ۴ رقمی)

۱- تعداد ۲ ردیف تعرفه ۴ رقمی در ایران سابقه صادراتی نداشته است
۲- تعداد ۱۰ ردیف تعرفه ۴ رقمی به سایر کشورها (به جز امارات) صادر شده است که بر اساس کدهای ۶ رقمی آن بررسی شده است.

۲- شناسایی کالاهای وارداتی امارات که سابقه صادراتی آن در ایران وجود داشته است اما به امارات صادر نشده است (ردیف تعرفه ۴ رقمی)

شاخص مزیت نسبی آشکار شده

از مهم ترین شاخص های صادراتی است که عملکرد صادراتی هر کشور را از طریق مقایسه سهم هر کالا در صادرات آن کشور با سهم همان کالا از صادرات جهان ارزیابی می کند.

این شاخص عددی بین صفر تا بینهایت را می تواند اختیار کند. چنانچه این شاخص عددی بزرگتر از یک باشد، بدان معنی است که عملکرد صادراتی کشور مورد بررسی از متوسط عملکرد جهان در صادرات آن کالا بهتر بوده و در صادرات آن دارای مزیت است. مقادیر بین صفر تا یک نشانه عدم وجود مزیت نسبی است.

$$RCA = \frac{X_{ij} / \sum X_{ij}}{X_{iw} / \sum X_{iw}}$$

X_{ij} ارزش صادرات کالای مورد نظر i از کشور j ، $\sum X_{ij}$ ارزش کل صادرات کشور مورد مطالعه، X_{iw} ارزش صادرات کالای مورد نظر در سطح جهان و $\sum X_{iw}$ ارزش کل صادرات جهانی است.

شاخص مزیت نسبی آشکار شده

از میان کالاهای عمده وارداتی امارات ، (با استمرار واردات در هر سه سال ۱۵-۲۰۱۳)، یک ردیف تعرفه وجود دارد که ایران در سال ۲۰۱۴ در آنها دارای مزیت نسبی صادراتی بوده است.

- پلیمرهای اتیلن (کد ۳۹۰۱) دارای شاخص مزیت نسبی آشکار شده ۱۰,۶ است.
- کشور ایران تنها ۹ درصد از نیاز وارداتی امارات در این کالا را تامین می کند.
- ۱۲,۵ درصد از صادرات ایران در این کد تعرفه چهار رقمی به کشور امارات است.
- میانگین قیمت صادراتی ایران به امارات ۱,۶۱ و به دنیا ۱,۵۴ است.

توصیه ها و موارد قابل بررسی

- با توجه به چشم انداز رشد اقتصادی مثبت کشور امارات طی سال های آینده به ویژه سال ۲۰۱۸ به بعد، پیش بینی رشد حجم واردات کالایی و همچنین حجم و تنوع بالای کالاهای وارداتی این کشور، این بازار می تواند مقصد جذابی برای کالاهای صادراتی ایران باشد.
- روند توسعه و اجرای پروژه های مختلف صنعتی، تجاری در امارات موید نیاز روز افزون این کشور به مواد واسطه ای مورد نیاز برای اجرای طرح های مذکور است. لازم است با توجه به سابقه صادرات فلزات و مصنوعات فلزی ایران، به زمینه های افزایش صادرات محصولات مذکور توجه شود.
- استمرار و توسعه صادرات در محصولات کشاورزی و غذایی به ویژه پسته، زعفران، کشمش، محصولات لبنی، بستنی و سایر محصولات غذایی همراه با حفظ الزامات کیفی و استاندارد، بدلیل توریستی بودن کشور امارات و بالا بودن مصرف اقلام غذایی در آن، توصیه می شود.

توصیه ها و موارد قابل بررسی

□ با توجه به شدت گرفتن کنترل های بهداشتی وزارت کشاورزی، غذایی و دامی امارات بر **واردات محصولات باغی کشورهای ترکیه، مصر، اردن، یمن، عمان و لیبی** در فصل نخست ۲۰۱۷ بدلیل بالا بودن بقایای سموم شیمیایی، استفاده بموقع از این فرصت برای افزایش صادرات میوه ایران به این کشور قابل توجه خواهد بود.

□ فعالیت اقتصادی کشور امارات بیشتر در بخش تولید خدمات به ویژه خدمات تجاری متمرکز است، لذا بخشی از صادرات ایران به امارات مجدداً از مبدا امارات به سایر کشورها صادر می شود. **شناسایی مقاصد صادراتی امارات و هدایت صادرات از امارات به مقصد اصلی** موجب کسب منافع بیشتری برای صادرکننده خواهد شد.

□ برخی از کشورهای اروپایی مبادی اصلی واردات کالاهای عمده امارات هستند. توجه به نیازهای وارداتی امارات و جلب سرمایه گذاران خارجی کشورهای مبدا برای سرمایه گذاری در ایران در زمینه تولیدات کالاهای مذکور در قالب سرمایه گذاری جدید و یا توسعه تولیدات موجود از جمله محصولات نساجی و پوشاک قابل بررسی است.

توصیه ها و موارد قابل بررسی

□ کشورهای عربی حوزه خلیج فارس از معافیت های گمرکی و تسهیلات برقرار شده در قالب موافقت نامه ترجیحی گمرکی بین این کشورها استفاده می کنند. همچنین کشور امارات یکی از اعضای سازمان تجارت جهانی بوده و مشمول استفاده از مزیت های این سازمان از حیث برخورداری از تعرفه های گمرکی کمتر برای واردات از امارات به سایر کشورهای عضو این سازمان می باشد. پیگیری فرآیند الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی و یا برقراری موافقت نامه ترجیحی تعرفه ای با کشور امارات زمینه تسهیل صادرات کالاهای ایران ضمن به روز رسانی رویه ها و فرآیندهای تجاری در کشور را فراهم خواهد نمود.

باتشکر